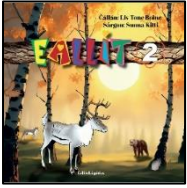

Nye samiske utgivelser – nyhetsbrev desember 2023

Skjønnlitteratur for barn og ungdom

Liv Tone Boine: Eallit 2

Andre bok i en serie på nordsamisk for småbarn om forskjellige dyr og dere lyder. Denne boka er viet ville dyr. Å snakke sammen med barna om innholdet i bildene fremmer barnets språkutvikling og kunnskapstørst. Illustrert av Sunna Kitti. ISBN: 978-82-8263-549-3. ČálliidLágádus, 2023. 36 s. Innb.

Elin Marakatt: Feasta Sámis/Fest i Sápmi

Pekebok som lærer både barn og voksne samiske ord og noe om Sápmi. Bures!, -Hej! mon – jag, áhčči – pappa, áddjá – farfar, gissi-katt. I boka finnes alle ord på både nordsamisk og svensk. Til hvert substantiv er det også et verb. Áhčči láibu, mon jugan. Til boka er det laget en lydfil på olika.nu for de som vil lære seg å uttale ordene på samisk. ISBN: 978-91-89405424. Olika, 2023. 28 s. Innb.

Sollaug Sárgon: Mu gorut

Bildeboka har som formål å lære barn å sette grenser for sin egen kropp og forebygge seksuelle overgrep i Sápmi. Dette er et tema som det er vanskelig å kan snakke om, men det er viktig at små barn lærer å sette grenser og bestemme over sin egen kropp. De må lære å skille mellom når det er trygt og når det ikke er. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-93781080. Bárus SA, 2023. Innb. 22 s.

Vendela Fremstad: Jávkát dien sáhpána

Nordsamisk oversettelse av Få vekk den musa (2023). I denne boka blir du kjent med Musa og hennes venner. Men livet er ikke alltid en dans på roser og plutselig blir musas hverdag snudd helt på hode. Da er det fint å ha gode hjelpere selv om det kommer fra uventet hold. ISBN: 978-82-693270-1-4. Vendela Fremstad, 2023. 40 s. Innb

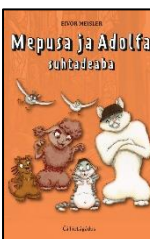
Ingá Elin Marakatt: Miesáš Nuvtte – gos lea eadni?

Bildebok for førskolebarn om reinkalven Nuvtte. Vi følger han fra han blir født på våren og frem til neste vår når han er et år. En dag kommer reingjeteren å fører han til reingjerdet. Reinkalvene skal merkes. Nuvtte får samme merke i øret som moren sin. Men hvor er mor? Hun er forsvunnet etter merkingen. Han får hjelp av lemmen og etter hvert haren og gråmåsa i letinga etter mor. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0294-1. Davvi girji, 2023. 42 s. Innb.

Juaaka Lyberth: Máilmmi čábbámus juovlamuorra

Nordsamisk oversettelse fra grønlandsk av en julekalenderfortelling som minner oss om at julen er mer enn bare gaver og forbruk. I den sjarmerende byen Uummannaq på Kalaallit Nunaat er julens skjebne i fare, alt takket være den lunefulle kolonibestyreren som har glemt å bestille juletrær. Historien følger en ung og modig gutt, som inngår en usannsynlig allianse med den sjarmerende nissen Bealgi, for å redde julen for lokalsamfunnet sitt. ISBN: 978-82-560-2949-5. Solum, 2023. 63 s. Innb.

Eivor Meisler: Mepusa ja Adolfa suhtadeaba

Tredje bok om gårdskattene Mepusa og Adolf i Bonvika. Adolfs albue har grodd igjen etter en offensiv kamp der han tapte mot Kamikaze-laget. Mepusa beordrer han til å starte å jakte på mus igjen. Men Adolfa blir sint og lei seg, og bestemmer seg for å dra til gamle venner i byen. Livet som omstreiferkatt er ikke så bra som han kan huske. Ikke minst i møte med de avskrekkende løshundene Gangsta Dogs. Med bittert sinn må han løse opp i sakene med måsene i Drittskvadronen. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-8263-547-9. ČálliidLágádus, 2023. 90 s. Innb.

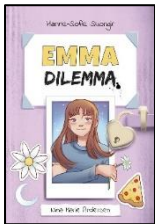

Kathrine Nedrejord: Lappneavri!

Nordsamisk oversettelse av Lappjævel! (2020) Samuel begynner på internatskole og havner nederst på rangstigen fordi han er samisk. Han savner foreldrene, samtidig som han prøver å glemme dem, prøver å være mindre samisk. Snart hører han ikke hjemme noe sted lenger. Han plages av medelevene og like mye av lærerne. Helt til han en dag får nok – og rømmer. Men hvor skal han dra? Hva er hjemme – hvor hører han til? ISBN: 978-82-329-0499-0. Davvi girji, 2023. 192 s. Innb.

Raket-Iren Østnes-Lillehaug Pedersen: Bådådjo buoremus gamer/Bodøs beste gamer Nordsamisk oversettelse av Bådådjo buoremus gæjmmár (2022).. Boka forteller om Niillas og Sunna som begge liker å spille. De bestemmer seg for å delta i en spillekonkurranse på Stormen bibliotek i Bodø en dag i oktober 2019. Og her begynner deres reise, om de virkelig kunne vinne denne konkurransen. Tekst på nordsamisk og norsk. ISBN: 978-82-329-0569-0. Davvi girji, 2023. 80 s. Innb.

Hanne-Sofie Suongir: Emma dilemma

Ungdomsroman på nordsamisk i dagbokformat. Emma på 14 år prøver å navigere seg gjennom sorg, forelskelse og vennindredrama. Hun har en venninne som lyver og bedrar, og hun vet ikke hva hun vil i denne verden. Hun sørger over lillesøstra som døde brått, bare fire år gammel, hvordan kan Gud og universet la noe sånt skje, hvorfor, hvorfor? ISBN; 978-82-7601-277-4. Idut, 2023.

Harrieth Aira: Siggá hálet

Barnebok med lulesamisk tekst. Siggá hálet (Siggá flyr) er en fortelling om Siggá som våkner til en fin vinterdag, med mye snø. Søsknene hennes hopper på ski. Siggá vil også prøve det, men hun lander ikke. Hun flyr høyt oppi lufta og gjennom skyene, til hun kommer til en annen verden. Der skjer det underlige ting. ISBN: 978-82-7601-274-3. Idut, 2023. 56 s. Innb.

Inga Borg: Feeste Pluppen luvnie

Sørsamisk oversettelse av Kalas hos Plupp (1996).Plupp har mange venner som gjerne kommer på besøk. Noen vil bare hilse på en stund. Andre vil gjerne bo hos en stund. men alle blir budt på noe godt. På kjent vis vandrer Plupp rundt blant de ville dyra i fjellet, og høster mat fra naturen til seg og dyra. ISBN 978-8294048-44-1 Gielem Nastedh. 2023. Innb.

Soptesh guktie bierkenidh jih vihth tjuedtjelidh

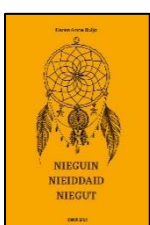
Sørsamisk oversettelse av Stories of survival and revenge. Det er en samling med tre sagn eller myter fra inuitkulturen i nordøst-Canada, med et informativt etterord. Den inneholder historiene til Nuliajuk, moren til sjøpattedyrene; Kaugjagjuk, den mishandlede foreldreløse som søker hevn; og Nanurluk, en enorm isbjørn som er mange ganger så stor som en vanlig bjørn. ISBN 978-82-94048-42-7. Gielem nastedh, 2023. 86 s. Innb.

Åse Ombustvedt og Inga H Sætre: Ringkh jis mij joem

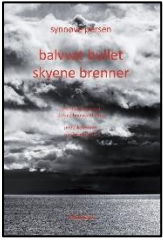
Sørsamisk oversettelse av Ring hvis det er noe- dikt for ungdom (2021). Tenåringen Emma sliter med å komme seg gjennom hverdagen både hjemme og på skolen. Moren hennes er svært nervøs og oppfarende, og lempet all sin angst og uro over til datteren. Uten egentlig å være klar over det selv, bærer Emma på alt dette. Men, litt etter litt går det opp for henne at ikke alt er som det bør være. ISBN:978-42-419-5411-5. Gielem nastedh 2023. 104 s. Innb.

Skjønnlitteratur for voksne

Karen Anne Buljo: Nieguin nieiddaid niegut

Prosa- og diktboka Nieguin nieiddaid niegut (I drømmene finnes jentenes drømmer) handler om vold og overgrep mot kvinner. Diktene bringer frem stemmene til de tause kvinnene. Diktene myker ikke opp fortellingens innhold, men gir bare et bilde av hvordan det er å overleve i et voldelig forhold. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0295-8. Davvi girji, 2023. 78 s. Innb.

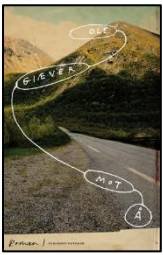
Synnøve Persen: Balvvat bullet – poehtalaš teavsttat áhkuid buolvvaid birra/Skyene brenner – poetiske tekster om formødrene

Tospråklige diktsamling som er en ode til Persens formødre. Arbeidet med boka startet opp i 2016. Persen har skaffet rede på 9 av sine formødre og deler sin nyvunne kunnskap om disse med leserne av boka. Tidsspennet er fra 1630, da Karen Klemetsdatter ble født, til 1997 da Ragnhild Berit Persen døde. Med formødrene tar forfatteren oss med på en innholdsrik og spennende reise gjennom samisk historie. ISBN: 978-82-8263-537-0. ČállidLágádus, 2023. 257 s. Innb

Ellen Thorsdalen: Den mørke ilden

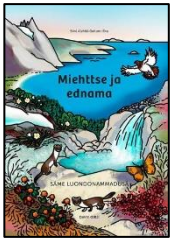
Tredje bok i Thorsdalens trilogi om en sjøsamisk småbrukerfamilie i en bygd i Nord-Troms før og under andre verdenskrig. Vi følger videre den sterke søskenflokk som står overfor utallige prøvelser i en turbulent tid. De tidligere bøkene i serien er Mors døtre (2018) og Krigen og lengselens galskap (2020). Gjennom disse tre bøkene får vi en dyp innsikt i sjøsamiske miljøet, og de problemfylte utfordringene som oppsto på skolen der lærere valgte å neglisjere og sjikanere elever med samisk eller kvensk som morsmål – sterke eksempler på fornorskningens mørke skyggesider. ISBN: 978-82-8263-540-0. ČállidLágádus, 2023. 365 s. Innb

Ole Giæver: Mot Å – roman

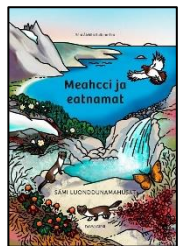
Giævers debut som romanforfatter. Den handler om Emil som i det sosiale spillet overtenker alt og roter det til for seg selv. Etter kjærestens selvmordsforsøk blir Emil med på å flytte fra Oslo til Sortland, bort fra venner og studier og inn i svigerfamiliens klamme favntak. Et halvt år senere har ting falt på plass, det er sommer og alt ser lysere ut, til kjæresten en dag ikke kommer hjem fra en sykkeltur til Å i Lofoten. Alene på et fremmed sted, med mange ubesvarte spørsmål, må Emil finne en vei videre. Den går mot Å. ISBN: 978-82-495-2703-8. Oktober, 2023. 368 s. Innb.

Faglitteratur

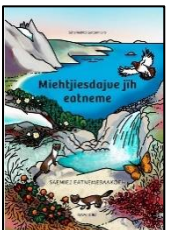
Sára Álehtta Guttorm Eira: Meahcci ja eatnamat

Hefte som illustrerer naturbetegnelser gjennom bilde og tekst. Naturen og landskapet har opp gjennom tidene fått betegnelser som forteller om deres særpreg. Naturbetegnelsene forteller oss om naturens og terrengets form og hvordan naturen eller terrenget ser ut på stedet man beveger seg i. Naturbetegnelsene er i tillegg lest inn på nordsamisk og kan spilles av med pennen som følger med. Bak i heftet er det ordregister med forklaring og norsk oversettelse. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0178-4. Davvi girji, 2023. 16 s. Heftet.

Sára Álehtta Guttorm: Miehtjiesdajve jih eatneme

Sørsamisk utgave av Meahcci ja eatnamat. Hefte som illustrerer naturbetegnelser gjennom bilde og tekst. Naturen og landskapet har opp gjennom tidene fått betegnelser som forteller om deres særpreg. Naturbetegnelsene forteller oss om naturens og terrengets form og hvordan naturen eller terrenget ser ut på stedet man beveger seg i... ISBN: 978-82-329-0184-5. Davvi girji, 2023. Heftet. 16 s.

Sára Álehtta Guttrom Eira: Miehttse ja ednama

Lulesamisk utgave av Meahcci ja eatnamat. Heftet illustrerer naturbetegnelsene gjennom bilde og tekst på lulesamisk. Naturen og landskapet har opp gjennom tidene fått betegnelser som forteller om deres særpreg. Naturbetegnelsene forteller oss om naturens og terrengets form og hvordan naturen eller terrenget ser ut på stedet man seg i. ISBN: 978-82-329-018. Davvi girji, 2023. Heftet. 16 s.

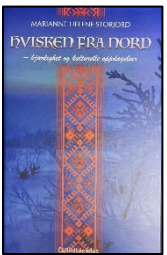

Sára Álehtta Guttorm Eira: Meahcceallit, lottit ja guolit – Meahcci ja luonddusivdnádušat

Bildeordbok på nordsamisk hvor vi blir kjent med dyrene, fuglene og fiskene i Sápmi. Dyr, fugler og fisk jaktes og fanges først og fremst for matauk. Heftet er rikt illustrert med fargerike bilder med fakta. Bak i heftet er det ordregister med forklaring og norsk oversettelse. ISBN: 978-82-329-0179-1. Davvi girji, 2023. 82 s. Heftet.

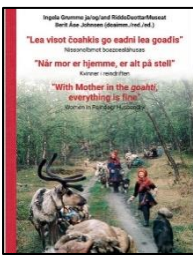

Beate Bursta: Kofta og jeg – om å tråkle sammen en sjøsamisk familiehistorie
Ingen gikk i kofte da Beate Bursta vokste opp i et norsk fiskevær ytterst på finnmarkskysten på 1970- og 80-tallet. Foreldrene hennes snakket samisk kun dersom noe skulle holdes hemmelig for henne, eller hvis eldre slektninger var på besøk. Men gradvis endres fortellingene om hvem familien er, og er egentlig stedet så norsk som det framsto da hun vokste opp? Forfatteren begynner selv å lengte etter å bære kofta. Gjennom å lære seg å sy kofte nøster hun også opp i sin egen historie og identitet. ISBN: 978-82-93688-35-8. Utenfor Allfarvei Forlag, 2023. 232 s. Innb.

Marianne Helene Storjord: Hvisken fra nord – kjærlighet og kulturelle oppdagelser

Har du noen gang opplevd et livsforvandlende møte som knuste dine forutinntatte meninger og åpnet øynene dine for en helt ny verdensbiografi? Gjør deg klar til å bli fordypet i en historie om kultursammenstøt, forskjeller og til slutt de vakre broene som kan bygges mellom tilsynelatende forskjellige verdener. Storjord er født i Bodø, oppvokst i Oslo og har bodd i Karasjok siden 1978. Vi følger forfatterens reise fra en norsk oppvekst til et liv med samene i Karasjok. ISBN: 978-82-8263-539-4. ČálliidLágádus, 2023. 230 s. Innb.

Ingela Gumme: "Lea visot čoahkis go eadni lea goađis" – nissonolbmot boazoealáhusas /Når mor er hjemme er alt på stell – kvinner i reindriften/
With mother in the goahti, everything is fine Šomen in Reindeer Husbandry.
I boka møter vi tre generasjoner kvinner fra familien Bæhr i Kautokeino og kan lese fortellinger om kvinners liv og arbeid innen reindriften. Ingela Grumme fikk på 1970-tallet muligheten til å delta på en vårflytting med familien og da fotograferte hun mange unike bilder som skildrer en av de siste flyttingene som er foretatt på en tradisjonell måte med reinraider. Tekst på nordsamisk, norsk og engelsk. ISBN: 9788299794169. RiddoDuottarMuseat, 2023. 248 s. Innb.

Roald Larsen: Isgåten og andre oppsiktsvekkende fortellinger

Bok nummer 14 i serien Levende sagntradisjon fra Nord-Norge. Blant fortellingene er Isgåten. Hva var det som hadde forårsaket et digert hull i isen på Indre Fiskelausvatnet i Balsfjord og flyttet svære uskadde isblokker langt fra det åpne hullet? Ekspertter fra ulike hold forsøker å løse isgåten. Med god sans for timing presenteres tankevekkende og varme sagn med mørke temaer.. ISBN: 978-82-92742-37-2. Arktisk forlag, 2023. 160 s. Innb.

Allmeningsressurser i nord – fellesskap og grunnrente

Allmeningsressurser på land og hav utgjør enorme verdier som tilhører fellesskapet. Brennbare politiske motsetninger i Norge handler svært ofte om hvordan naturressurser skal brukes og forvaltes, og om hvordan grunnrenten fra dem skal fordeles. I Nord-Norge er motsetningene sterkere enn på lenge – mellom vindkraftutbygging og samisk reindrift, mellom kystfiske og privatisering av fiskeressurser, og i noen tilfeller mellom reiselivsaktører og lokalsamfunn. I boka løftes ulike sider av tematikken fram i klare ordelag av forfattere med lang forskningserfaring på feltet. ISBN: 978-82-8104-547-7. Orkana Akademisk, 2023. 335 s. Heftet.

Sálbmagirjji šuokŋagirji

Spillebok (koralbok) til de to nordsamiske salmebøkene. Boken tar hensyn til særpreget i samisk salmesang og er utgitt på oppdrag fra Samisk kirkeråd. Den samiske salmesangen har lang tradisjon. Oftest utføres den som sang uten akkompagnement. Når det har vært brukt instrument til samisk salmesang, har det vært avhengig av musikerens egen kompetanse på samisk salmesang og dens variasjoner fra sted til sted. ISBN: 978-82-543-1480-7. Verbum, 2023. 415 s. Innb.

Lea O. Nilsen Marakat: North Sámi language revitalization – Shifting from passive language carrier to active language user – A case study of individuals who have successfully become new speakers of Sámi in the Márka Sámi areas
Mastergradsoppgave i urfolksstudier om revitalisering av samisk språk i det markasamiske området. Hva kan forklare at hennes informanter har lyktes å gå fra passive til aktive språkbrukere og hva som har motivert dem til å ta det samiske språket tilbake. tekst på engelsk. e. UiT The Arctic University of Norway – The Faculty of Humanities, Social Sciences and Education, 2023. 108 s.

Soile Päivikki Hämäläinen: "I sound" – yoik as embodied health knowledge
En helsevitenskapelig doktogradsavhandling om joik og helse. De tidligste beskrivelser av joik og samisk kultur fremstilte joik som noe samer integrerte i dagliglivets praktiske aktiviteter som i åndelige rituelle og seremonielle praksiser. Joik ble sett som nødvendig for helse, velvære, lykke, og hell. Kort sagt, joik ble sett på som en eksistensiell nødvendighet. Denne avhandlingen er en fenomenologisk-hermeneutisk dybdestudie av denne tematikken. Engelsk tekst. Sammendrag på nordsamisk, engelsk og norsk UiT Norway Arctic University – Faculty of Health, 2023. 194 s.

Sámi logut mualit 15- čielggaduvvon sámi statistihkka 2023/Samisk tall forteller 15- kommentert samisk statistikk 2023 Nummer 15 i rapportserien Sami logut mualit/Samiske tall forteller er publisert. Den inneholder 6 artikler som gir et bilde av samisk virkelighet anno 2023, formet av erfarne forskere som kommer med nye resultater og kaster lys over utfordrende problemstillinger når det gjelder samiske spørsmål. Artiklene i rapporten er oversatt fra norsk til nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk. Trykt utgave: ISBN: 978-82-7367-055-7. Sámi allaskuvla, 2023. 218 s.

Musikk og film

Mari Boine & Bugge Wesseltoft: Amame (CD/vinyl LP)

Boines nye album er skrevet sammen med den norske jazzartisten Bugge Wesseltoft. Sanger med alvor og dybde forteller historier om kjærlighet, menneskelig sårbarhet, urettferdighet og kamp, men også om stolthet og verdighet. Dette er Boines 12 albumutgivelse. Den inneholder 11 spor. Blant dem en ny versjon av hennes kjente sang Elle. 10 av låtene har nordsamisk tekst. By Norse Music, 2023. 1 CD (56 m., 9 s.) BNM066LP. By Norse Music, 2023. 2x 12" LP.

ISÁK: Live at The Norwegian Opera (vinyl LP)

ISÁK består av Ella Marie Hætta Isaksen, Aleksander Kostopoulos og Daniel Eriksen. Dette er deres avskjedsalbum. Den inneholder 10 spor. Trioen tar lytterne med på en reise gjennom sin karriere, gjennom den samiske kulturarven og kampen om det samiske folks tilstedeværelse og eksistens. Med seg har de gjesteartistene Ida Helene Benoninsen, Lávre, Emil Kárlsen og Agnete Saba. PGMNOLP008. Playgroud Music Scandinavia, 2023. 1 vinyl LP (40 min., 24 s.)

Ellos eatnu (DVD)

Ole Giævers film [Ellos eatnu – La elva leve](#) (2023) med Ella Marie Hætta Isaksen i hovedrollen er gitt ut på DVD i Danmark. Høsten 1979 flytter Ester til Alta og begynner i sin første jobb som lærervikar. For å passe inn i kollegiet holder hun sin samiske bakgrunn skjult, men Esters fetter er sameaktivist og deltar i demonstrasjonene mot det planlagte vannkraftverket i Altaelva. Ester blir med ham til protestleiren og dette setter i gang hennes oppvåkning. Hun kaster seg inn i en konfliktykt kamp for bevaring av elva og for retten til å være seg selv. Nordsamisk og norsk tale. Undertekster på dansk. EAN: 5705535069762./DVDD0930. Mis.Label, 2023.DVD. 119 min.